

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 11Svp/11/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200261
Dátum vydania rozhodnutia: 7. februára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Naď
Funkcia: predseda senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:9622200261.2

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: žalobcu: Ľubomír Sečkář, D.. X.X.XXXX, N. M.. O. XXX/X, XXX XX S., proti žalovaným: 1/ MUDr. Michal Cvacho, D.. X.XX.XXXX, N. M. N. XXX/XX, XXX XX S., 2/ Ing. Pavol Tavač, MBA, D.. XX.X.XXXX, N. Z. XXX/XX, XXX XX S., 3/ Ján Ďurana, D.. XX.X.XXXX, N. R.C. XXX/XX, XXX XX S., 4/ Michal Gábor, D.. XX.X.XXXX, N. A.. P.. C. XXX/X, XXX XX S., 5/ Marek Tabaček, D.. XX.XX.XXXX, N. V.. N. XXX/XX, XXX XX S., 6/ Hlas - sociálna demokracia, so sídlom Lazaretská 2400/15, 811 08 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 53258070, 7/ Ing. Ľubica Franeková, D.. XX.XX.XXXX, N. G. XXXX/XX, XXX XX S., 8/ SOM Slovensko, so sídlom Grösslingová 2479/6, 81109 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 54779260, zast.: zast.: GARANT PARTNER legal s. r. o., so sídlom Einsteinova 21, 851 01 Bratislava, IČO: 36856380, 9/ Zuzana Bukovinská, D.. X.XX.XXXX, N. A. XXX/XX, XXX XX S., 10/ Ing. Michal Staník, D.. XX.XX.XXXX, N. R. L.. XXXX/X, XXX XX S., 11/ Ján Kapitulčín, D.. XX.X.XXXX, N. O.. F.. Š. XXX/XX, XXX XX S., v konaní vo veci preskúmania ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy obce Varín, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky konanie zastavuje.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.
Žaloba

1. Žalobou z 8. novembra 2022 podľa § 312a a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“) sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia volebnej komisie obecného zastupiteľstva v obci Varín z 30. októbra 2022 v časti zvoleného poslanca, ktorý kandidoval za 6/žalovaného a zaradenia za zvoleného poslanca obecného zastupiteľstva obce Varín ako 11. v poradí a zmenu zápisnice z volebného okrsku č. 2 vo volebnom obvode č. 1 pre obec Varín tak, že pri mene kandidáta za 6/ žalovaného sa nahrádza číslovka „300“ číslovkou „100“.

2. V rámci žalobných bodov v podstate uviedol, že pri písaní zápisnice o výsledku volieb nastala chyba pri zapisovaní výsledkov sčítavania hlasov poslancov v tom smere, že 6/ žalovanému bolo pripísaných 300 hlasov pričom v pomocných materiáloch mal zaznačených 100 hlasov. Keďže mal 6/ žalovaný poradové číslo na hlasovacom lístku 3, pri diktovaní zápisnice, zapisovateľka zapísala 300 hlasov.

3. V kontexte skutkových tvrdení žalobca predložil Najvyššiemu správne mu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší správny súd“) komunikáciu členov komisie s príslušným organizačným útvarom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky s tým, že podľa jeho mienky bolo na základe písárskej chyby protikandidátovi pripočítaných 200 hlasov.

4. Protiústavnosť a nezákonnosť priebehu a výsledku volieb videl predovšetkým v porušení § 185 ods. 1 písm. e/ a § 189 ods. 1 zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách“). Svoj právny názor oprel aj o nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 10/99 z 11. marca 1999.

II.

Vyjadrenie k žalobe

5. K žalobe sa vyjadril 8/ žalovaný podaním z 16.12.2022, ktorý uviedol, že žalobca v žalobe uviedol len 6/žalovaného, ale Najvyšší správny súd v písomnostiach uvádza všetkých žalovaných a preto konal nad rozsah svojej právomoci, čím došlo k jeho porušeniu práva na spravodlivý proces. Vo vyjadrení tiež uviedol, že žalobný návrh v časti, týkajúcej sa zmeny zápisnice volebného okrsku zákon nepripúšťa.

6. Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Žiline bol Najvyššiemu správne mu súdu doručený anonymný podnet označený ako „Podnet - pripravovaný podvod pri sčítavaní hlasov v komunálnych voľbách“.

III.

Posúdenie veci správne mu súdom

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa čl. 142 ods. 2 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky rozhoduje s účinnosťou od 1. januára 2021 aj o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy. Konanie vo veciach ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy je upravené v § 312a až § 312k SSP.

8. Podľa § 312h ods. 2 SSP správny súd môže žalobu odmietnuť aj vtedy, ak je zrejmé, že aj keby dôvody uvedené v žalobe podľa § 312f písm. e) boli pravdivé, nebolo by možné žalobe vyhovieť; prijať rozhodnutie o odmietnutí žaloby z toho dôvodu možno len jednomyseľne. Ak správny súd žalobu neodmietol alebo nezastavil konanie, doručí žalobu žalovaným a vyzve ich na vyjadrenie k nej; súčasne si vyžiada všetky volebné dokumenty, a ak je to potrebné, vypočuje svedkov a zadováži potrebné vysvetlenia a správy.

9. Podľa § 312h ods. 4 SSP, ak je na rozhodnutie o žalobe potrebné oboznámiť sa s volebnou dokumentáciou, môže ju otvoriť a jej správnosť skontrolovať člen senátu poverený senátom. Účastníkom konania sa umožní, aby boli prítomní pri jej otvorení.

10. Najvyšší správny súd konštatuje, že žalobca porušenie (pasívneho) volebného práva opieral v zásade o jedinú podstatnú skutkovú okolnosť, že pri spisovaní zápisnice o výsledku volieb došlo k chybe pri kandidátovi s poradovým číslom tri, ktorému bolo namiesto 100 hlasov pripočítaných 300 hlasov. Uvedené skutkové tvrdenie odôvodňoval komunikáciou členov komisie.

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti, Najvyšší správny súd vyžiadal od obce Varín volebnú dokumentáciu, ktorú poverený člen senátu otvoril 26. januára 2023 (oznámenie z 9. januára 2023, č. 1. 53 súdneho spisu) za účasti zástupcu 5/ žalovaného.

12. Zo zápisnice o otvorení volebnej dokumentácie z 26. januára 2023 vyplýva, že po otvorení krabíc s volebnou dokumentáciou z volieb do orgánov územnej samosprávy obce Varín zástupca 5/ žalovaného poverenému členovi senátu oznámil, že sa kandidát za politickú stranu HLAS - sociálna demokracia (6/ žalovaný) podaním z 16. novembra 2022 vzdal poslaneckého mandátu a nezložil poslanecký sľub, a zároveň žalobca na zasadnutí zastupiteľstva obce Varín zložil dňa 25. novembra 2022 poslanecký sľub a stal sa poslancom zastupiteľstva obce Varín. Zástupca 5/ žalovaného na ústnu výzvu povereného člena senátu pri procesnom úkone uvedené skutočnosti predložením zápisnice zo siedmeho zasadnutia obecného zastupiteľstva obce Varín v roku 2022 z 25. novembra 2022, kópiou sľubu a čestného vyhlásenia žalobcu z 25. novembra 2022 a kópiou podania kandidáta na poslanca obecného zastupiteľstva 6/ žalovaného.

13. Vzhľadom na predstreté skutočnosti poverený člen senátu upustil od ďalšieho oboznamovania sa s volebnou dokumentáciou (§ 312h ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že pokračovanie vo vykonávanom procesnom úkone nie je potrebné.

14. Podľa § 99 písm. g/ SSP správny súd konanie uznesením zastaví, ak odpadol dôvod na pokračovanie v konaní a nejde o prípady ustanovené v písmenách c) a d),

15. Z uvedeného dôvodu je Najvyšší správny súd toho názoru, že ďalšie pokračovanie v súdnom konaní stráca akýkoľvek zmysel (§ 99 ods. 1 písm. g/ SSP). Totiž, z predmetných okolností vyplýva už zjavný záver, že žalobca v podstate dosiahol to, čoho sa domáhal v konaní pred Najvyšším správnym súdom, keďže sa dňa 25. novembra 2022 stal poslancom zastupiteľstva obce Varín (v zhode so žalobným návrhom) a 6/ žalovaný, pod ťarchou predstretých skutkových okolností, odmietol zložiť poslanecký sľub a vzdal sa poslaneckého mandátu.

16. V tomto kontexte poukazuje senát Najvyššieho správneho súdu aj na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 17/2011 z 23. februára 2011, v ktorom plénum konštatuje, že: „Bez toho, aby ústavný súd zaujal stanovisko k postupu miestnej volebnej komisie v obci Trebichava 27. novembra 2010 pri určení poslanca miestneho zastupiteľstva v prípade rovnosti hlasov kandidátov z rôznych politických strán, konštatuje, že od 13. januára 2011 sa sťažovateľ stal poslancom Obecného zastupiteľstva obce Trebichava. Medzičasom (od podania sťažnosti do rozhodnutia ústavného súdu) sa teda sťažovateľ domohol toho, o čo sa usiloval cestou sťažnosti, čím požiadavka ochrany ústavným súdom celkom stratila svoju aktuálnosť. V dôsledku uvedených skutočností nastala situácia, ktorá sa v teórii i v praxi označuje ako mootness, t. j. stav, keď spor už „doznel“, alebo bol vyriešený inou cestou, a s ohľadom na princíp minimalizácie zásahov do právoplatných rozhodnutí, ale aj iných zásahov verejnej moci a vzhľadom na hospodárnosť konania už nemá ďalší zmysel konanie vo veci uskutočniť (mutatis mutandis II. ÚS 270/09 alebo uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 3073/08 z 2. februára 2010).“

17. Najvyšší správní soud na základě predostretých úvah dospel k záveru, že zložením poslaneckého sľubu žalobcom a konzekventne aj výkonom jeho poslaneckého mandátu od 25. novembra 2022, prejednáváná žaloba nie je spôsobilá iným spôsobom zmeniť jeho právne postavenie, a preto konanie v súlade s § 99 ods. 1 písm. g/ SSP zastavuje.

18. Vo vzťahu k vyjadreniu 8/ žalovaného, Najvyšší správní soud nepovažoval za relevantné, zaoberať sa predostretým právnym názorom, keďže konanie bolo zastavené.

IV.

Náhrada trov súdneho konania

19. Právna úprava náhrady trov konania primárne vychádza zo zásady úspechu vo veci. Uvedená zásada je v zákonom stanovených prípadoch (§ 98, § 99 SSP) dopĺňaná zásadou procesnej zodpovednosti za zavinené zastavenie konania, resp. odmietnutie žaloby.

20. Procesnú zodpovednosť účastníkov konania za zastavenie konania je podľa mienky Najvyššieho správneho súdu potrebné vykladať v súvislosti s ich (procesným) správaním, ktoré malo zásadný vplyv na výsledok súdneho konania, a teda aj na vznik a existenciu trov ďalších účastníkov konania. V tomto smere je potrebné prihliadať na procesné správanie všetkých účastníkov konania komplexne a nie izolovane len na správanie žalobcu alebo správanie žalovaného.

21. V rámci prvotného pohľadu by sa z okolností prejednávaneho prípadu mohlo javiť, že žalobca sa stal poslanom obecného zastupiteľstva a uvedenú skutočnosť Najvyššiemu správneému súdu neoznámil, a preto je zodpovedný za vzniknuté trovy konania. Skutočným dôvodom pre zastavenie súdneho konania je podľa názoru Najvyššieho správneho súdu konanie 6/ žalovaného, ktorý sa 16. novembra 2022 vzdal poslaneckého mandátu a odmietol zložiť poslanecký sľub (podanie 6/ žalovaného 16. novembra 2022). Táto skutočnosť mala bezpochyby podľa mienky Najvyššieho správneho súdu zásadný vplyv na ďalšie konanie žalobcu v rámci rozdeľovania poslaneckých mandátov, keďže nastúpil na výkon poslaneckého mandátu ako prvý náhradník.

22. Navyše, rovnako ako žalobca, so skutočnosťou, že sa 6/ žalovaný vzdal poslaneckého mandátu, boli oboznámení aj ostatní žalovaní poslanci obecného zastupiteľstva na zasadnutí dňa 25. novembra 2022 (v rovnaký deň ako bol zložený poslanecký sľub žalobcu), avšak dôvod pre zastavenie súdneho konania Najvyššiemu správneému súdu v priebehu konania neoznámili.

23. V tomto kontexte preto Najvyšší správní soud dospel k záveru, že za zastavenie súdneho konania je procesne zodpovedný 6/ žalovaný, ale rovnako aj žalobca a ostatní žalovaní nesú zodpovednosť za vznik trov súdneho konania, ktoré by inak neboli vznikli, keby predmetnú skutočnosť oznámili Najvyššiemu správneému súdu.

24. V dôsledku týchto skutočností, Najvyšší správní soud vykonal potrebné prvotné procesné úkony vo veci voči všetkým účastníkom konania a pristúpil k otvoreniu a oboznámeniu volebnej dokumentácie za účasti zástupu 7/ žalovaného.

25. Z uvedeného potom vyplýva, že každý z účastníkov konania istým spôsobom buď zapríčinil zastavenie konania v prejednávanej veci alebo procesne zapríčinil trovy konania, ktoré by inak neboli vznikli v prípade skoršieho zastavenia konania.

26. V zmysle § 170 písm. b/ v spojení s § 171 ods. 1 a 2 SSP Najvyšší správní soud preto v rámci rozumného usporiadania právnych vzťahov medzi účastníkmi konania nepriznal nárok na náhradu trov konania žiadnemu z nich.

27. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho správneho súdu v pomere hlasov 5:0.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.